

CO TRZEBA WIEDZIEĆ O "ZBRODNI I KARZE" -

1. Kilka słów o autorze: Fiodor Dostojewski (1821-1881), znakomity pisarz rosyjski o światowym rozgłosie, autor takich dzieł jak: "Zbrodnia i kara" (najśłynniejsza), "Idiota", "Biesy", "Bracia Karamazow" oraz "Wspomnienia z domu umarłych" (na podstawie swoich doświadczeń z katorgi) - książki cytowanej w "Innym świecie" G. Herlinga-Grudzińskiego (o sowieckim łagrze). Piewca wartości chrześcijańskich, często używał motywu walki dobra ze złem.

2. Geneza powieści: Pisarz przebywał na czteroletniej katordze za działalność rewolucyjną i tam, podczas obserwacji współwięźniów, zrodził się pomysł napisania powieści o zbrodniarzu. Zainspirował się też dziełami Puszkina oraz postacią autentycznego mordercy, francuskiego literata, który uważał się za jednostkę wybitną i tym argumentował swoje postępowanie. W utworze widać ponadto ślady osobistych przeżyć autora: problemy finansowe, alkoholizm ojca, katorga na Syberii itp.

3. Jaka jest tematyka "Zbrodni i kary"? To realistyczna powieść psychologiczna, rozgrywająca się w dużej mierze w umyśle bohatera. Rodion Raskolnikow planuje i realizuje zbrodnię, w przekonaniu, że ma do tego prawo jako jednostka wyjątkowa, nadczołowiek tępiący "ludzkie wszy". Nie wytrzymuje obciążenia potwornym czynem, popada w załamanie psychiczne, demaskuje się, a w końcu dobrowolnie przyznaje do zbrodni. Skazany 8 lat ciężkich robót nie potrafi traktować katorgi jako pokuty za zbrodnię, gdyż swoją winę dostrzega jedynie w tym, że był za słaby, aby żyć z piętnem zbrodniarza. Miłość pozwala mu w końcu zrozumieć grzech, odrodzić się moralnie i rozpocząć nowe życie.

4. Jaka jest problematyka utworu? Przesłanie jest niezwykle czytelne i uniwersalne - **żaden człowiek nie ma prawa do zabijania, każda zbrodnia jest złem, które niszczy również zbrodniarza.**

5. Dlaczego "Zbrodnia i kara" to powieść polifoniczna? Polifoniczna to inaczej wielogłosowa (termin zaczerpnięty z muzyki). Nazwę gatunku wymyślił Michaił Bachtin, rosyjski literaturoznawca, właśnie w oparciu o twórczość Dostojewskiego. Oznacza to, że w utworze dialogi i monologi są ważniejsze niż wydarzenia akcji, bo to głównie przez rozmowy poznajemy bohaterów, ich bogate i niejednoznaczne osobowości, wewnętrzne rozdarcie itp. (*Zauważcie, że taka technika trochę przypomina teatr, gdzie trzeba uważnie słuchać postaci, żeby zrozumieć akcję*). Żadna postać nie jest wartościowana przez narratora, każda ma prawo do własnych poglądów i... do ich zmiany pod wpływem innych postaci. Autor konfrontuje postawy, poglądy, filozofie, idee ludzi żyjących w podobnych lub różnych warunkach materialnych, ale ocenę moralną pozostawia czytelnikowi.

Cechy powieści polifonicznej:

- rozbudowane dialogi bohaterów
- monologi wewnętrzne
- mowa pozornie zależna (monolog wewnętrzny przedstawiony jako narracja)
- brak wartościowania bohaterów (każdy głos w dyskusji jest równorzędny)
- różnorodne ukazanie świata przedstawionego
- obecność skrajnie różnych konwencji, np. realizm i oniryzm

6. Jak należy rozumieć tytuł? Po rosyjsku brzmi on: **Преступление и наказание** (Priestuplenie i nakazanie), a te słowa mają o wiele szersze znaczenie niż ich polski przekład. "Преступление" - to nie tylko zbrodnia, a każde niedopuszczalne przekroczenie prawa poprzez działanie w myśl własnych zasad, ale wbrew obowiązującym w społeczeństwie normom. Czy to nie wyjaśnia problemu Raskolnikowa? Natomiast "наказание" - to nie tylko kara, ale i przestroga, nauczka, bo przecież przesłanie moralne niesie ostrzeżeniem przed takim zachowaniem.

W ogóle istnieje przekonanie, że wszelkie tłumaczenia tytułu, nie tylko polskie, są niezbyt trafne i nie oddają niuansów języka rosyjskiego.

7. Czas i miejsce akcji. Wydarzenia dzieją się w ciągu **14 dni: od poniedziałku 7 lipca 1865 r. do niedzieli 20 lipca.** Datę roczną określił sam Dostojewski w liście do wydawcy, pisząc, że wydarzenia mają miejsce w bieżącym roku. Początek akcji trzeba wysledzić z tekstu - wyznacza go informacja, że

Marmieładow spotkał się z Raskolnikowem sześć dni po otrzymaniu pensji, zatem musiało to być sześć dni po 1 lipca (bo urzędnikom w Rosji wypłacano pensję pierwszego dnia każdego miesiąca).

Czas akcji "Zbrodni i kary" w różnych testach dostępnych w Internecie określono na **9 i pół dnia**. Niewierny Tomasz jestem, więc z pazurem na tekście przeanalizowałam całą powieść i wyszło mi, to co widzicie poniżej, czyli:

- **3 i pół dnia** do choroby (potem 3 dni wyjęte z życiorysu przez chorobę)
- **3 dni** po odzyskania przytomności (potem ok. 3 dni w zamroczeniu, kiedy Rodion nie pamięta wydarzeń)
- **2 dni** od pogrzebu Katarzyny Iwanowny do samooskarżenia

= **8 i pół dnia akcji** ze świadomym udziałem głównego bohatera.

No dobrze, ale jest jeszcze **EPILOG**. I tam właśnie, oprócz ogólnego opisu tego, co działo się z Raskolnikowem przez półtora roku od zbrodni pojawia się:

- **1 dzień** opisany na tyle szczegółowo, że większość opracowań włącza go w akcję. To dzień kluczowy w życiu bohatera - przechodzi on przemianę wewnętrzną, wreszcie pojmuje swoją winę i odkrywa wielką miłość do Soni, a tym samym sens życia.

Czyli rzeczywiście można uznać, że **akcja toczy się w ciągu 9 i pół dnia**.

Miejsce akcji "Zbrodni i kary" to głównie obskurna uboga dzielnica Petersburga z Placem Siennym pośrodku. Dookoła stoją kamienice, w których bohaterowie wynajmują mieszkania lub załatwiają interesy.

DOM SZILLA:

mieszkanie Praskowii Pawłownej Zarnicynej:

- pokój Rodiona Romanowicza Raskolnikowa

DOM (MIEJSCE ZBRODNI): 730 kroków od Domu Szilla

mieszkanie Alony i Lizawiey Iwanownych (dwa pokoiki)

DOM KOSELA:

mieszkanie Luizy Iwanownej Lippewechsel:

- pokój przechodni Marmieładowów
- pokój Andrieja Liebieziatnikowa (dzielony przez kilka dni z Łużynem)

DOM BAKALEJEWA:

niechlujne mieszkania/pokoje do wynajęcia:

- tani pokój wynajęty przez Łużyna dla Duni i Pulcherii Raskolnikow

DOM POCZNIKOWA:

- mieszkanie wynajęte przez Razumichina

DOM NAD KANAŁEM:

mieszkanie krawca Kapernaumowa:

- pokój Soni Marmieładow

mieszkanie pani Resslerich:

- apartament Swidrygajłowa (ostatnią noc spędza w obskurnym hotelu "Adrianopol")

CYRKUŁ:

- miejsce pracy policjantów: Fomicza, "Procha" i Zamietowa

- służbowe mieszkanie Porfirego Pietrowicza

8. Bohaterowie powieści:

- **Rodion Romanowicz Raskolnikow** - 23-letni były student prawa, człowiek o dwoistej naturze: wrażliwy altruista i zbrodniarz
- **Eudoksja (Dunia) Romanowna Raskolnikow** - siostra Rodiona, była guwernantka Świdrygajłowów podejrzewana o romans z panem domu, oczyszczona z zarzutów, wychodzi za mąż za Razumichina.
- **Pulcheria Aleksandrowna Raskolnikow** - 43-letnia matka Rodiona i Duni, wdowa, uboga rencistka, umiera wkrótce po skazaniu syna na katorgę.
- **Piotr Pietrowicz Łużyn** - 45-letni prawnik, kuzyn Marfy Pietrownej Swidrygajłow, narzeczony Duni (zeswatała ich Marfa w ramach zadośćuczynienia za swoje niesłuszne podejrzewania względem Duni); człowiek małostkowy, skąpy i podły, tchórz i konformista; Dunia zrywa zaręczyny z nim.
- **Arkadiusz Iwanowicz Swidrygajłow** - 50-letni ziemianin, uwikłany w małżeństwo z niekochaną kobietą, człowiek o niejednoznacznej moralności, nieszczęśliwie zakochany w Duni, popełnia samobójstwo.
- **Marfa Pietrowna Swidrygajłow** - żona Arkadiusza, podejrzewała Dunię o romans z mężem; umiera nagle w dość tajemniczych okolicznościach; zapisuje Duni 3 tys. rubli.
- **Dymitr Prokopowicz Razumichin (Wrazumichin)** - przyjaciel i opiekun Rodiona, ożenił się z jego siostrą.
- **Porfiry Pietrowicz** - 35-letni śledczy prowadzący sprawę morderstwa Alony i Lizawiety, człowiek bardzo inteligentny
- **Siemion Zacharewicz Marmieladow** - ojciec Soni, alkoholik, zginął stratowany na ulicy przez konie.
- **Sofia (Sonia) Siemionowna Marmieladow** - 18-letnia córka Siemiona z pierwszego małżeństwa; trudni się nierządem, żeby utrzymać macochę i trójkę przyrodniego rodzeństwa.
- **Katarzyna Iwanowna Marmieladow** - druga żona Siemiona, chora na gruźlicę, umiera od krwotoku dwa dni po śmierci męża, w dniu jego pogrzebu, wykazując oznaki choroby umysłowej.
- **Alona Iwanowna** (60 lat) lichwiarka, **Lizawieta Iwanowna** (35 lat, w zaawansowanej ciąży) - przyrodnie siostry z różnych matek, zamordowane przez Rodiona.
- **Zosimow** - 27-letni lekarz, kolega Raskolnikowa i Razumichina
- **Andriej Siemionowicz Lebieziatnikow** - sąsiad Marmieladowów, utopijny socjalista, współlokator Łużyna, zdemaskował jego intrygę dotyczącą oskarżenia Soni o kradzież 100 rubli.
- **Praskowia Pawłowna Zarnicyn** - wdowa, gospodyni Rodiona i jego niedoszła teściowa, zabiegała o względy Razumichina.
- **Zamiatow** - kancelista
- **Nastazja** - służąca
- **Mikołaj** - 22-letni malarz podejrzewany o zabójstwo lichwiarki i jej siostry.

9. Wątek Rodiona Raskolnikowa - chronologia najważniejszych wydarzeń.

FABUŁA:

- Trzy lata temu (1862) przeniósł się do Petersburga, aby studiować prawo. Utrzymuje się z korepetycji i pieniędzy przysyłanych przez matkę i siostrę. Mieszka u wdowy Praskowii Zarnicynej..
- Początek 1864 r. - postanawia poślubić córkę Zarnicynej - Natalię, która wkrótce umiera na tyfus. Rodion poznaje Dymitra Razumichina.
- Zima 1864/65 - student Pokoriew daje Rodionowi adres lichwiarki.

- Początek 1865 - Rodion wpada w nędzę i rzuca studia.
- Kwiecień 1865 - zastawia u lichwiarki pierścionek siostry i jest świadkiem rozmowy studenta z oficerem o potrzebie mordowania takich osób jak Alona.

10. Przebieg wydarzeń:

Część I (rozdziały I-VII)

1. (dzień 1: 7 lipca 1865 r., poniedziałek) Planując zbrodnię, **Rodion Raskolnikow**, pod pozorem zastawienia zegarka, odwiedza wieczorem lichwiarkę, Alonę Iwanowną, aby rozejrzeć się po jej mieszkaniu.
2. W drodze powrotnej wstępuje do knajpy na piwo i tam poznaje alkoholika **Marmieladowa**, który właśnie przepił resztę swojej pensji i od pięciu dni nocuje poza domem.
3. Marmieladow przedstawia okoliczności swego małżeństwa z Katarzyną Iwanowną, opisuje nędzę swojej rodziny i wspomina córkę z pierwszego małżeństwa, Sonię, która została prostytutką, by wspomóc ich finansowo.
4. Raskolnikow odprowadza nowego znajomego do domu i poznaje jego rodzinę (oprócz Soni).
5. Następnego dnia (dzień 2: 8 lipca, wtorek) służąca **Nastazja** przekazuje Rodionowi list od matki. Matka opisuje kłopoty siostry Rodiona, **Duni**, w domu Świdrygajłowów (zaloty pana domu i niesłuszne oskarżenie dziewczyny), następnie odwołanie oskarżeń i oczyszczenie imienia Duni przez żonę Świdrygajłowa, a wreszcie decyzję dziewczyny o wyjściu za mąż za **Piotra Łużyna** (wyraźnie po to, żeby pomóc bratu w studiach i karierze prawniczej).
7. Analiza listu (podczas spaceru na wyspę Wasiliewską) doprowadza Rodiona do wniosku, że siostra i matka postanowiły poświęcić się dla niego; dostrzega też podobieństwo sytuacji Duni i Soni. Jest bezradny - z powodu nędzy nie może pomóc najbliższym.
8. Rodion zasypia pod krzakiem i (sen 1) [śni o bestialsko zakatowanej przez Mikołkę kobyłce](#), która nie może uciągnąć załadowanego ludźmi wozu.
9. Wracając przez plac Sienny, Rodion dowiaduje się, że jutro o siódmej wieczorem siostry lichwiarki nie będzie w domu.
10. Rodion przypomina sobie, jak półtora miesiąca temu załęgła się w nim myśl zabicia lichwiarki. Zastawił u niej pierścionek od Duni. W drodze powrotnej zaszedł do traktierni i usłyszał rozmowę studenta i oficera, którzy rozważali teoretycznie zabicie lichwiarki, której majątek uratowałby od nędzy wiele rodzin.
11. Następnego dnia (dzień 3: 9 lipca, środa) Rodion wstaje z łóżka dopiero o szóstej wieczorem i przygotowuje się do zbrodni (pętla na siekierę, zawiniątko z oszukanym zastawem, kradzież siekiery). Do domu lichwiarki przychodzi około 19.30. Po dokonaniu zbrodni przeszukuje mieszkanie w celu znalezienia kosztowności i pieniędzy. Nadchodzi **Lizawieta**, którą mężczyzna też zabija. Myje ręce i siekierę w wiadrze.
13. Do drzwi lichwiarki dobijają się kolejni klienci. Przekonani, że Alonie coś się stało, sprowadzają stróża. Rodion cudem ucieka, chowając się w remontowanym mieszkaniu na drugim piętrze. Następnie niezauważony opuszcza budynek i wraca do domu. Odkłada siekierę na miejsce.

Część II (rozdziały I-VII)

1. Rodion budzi się w nocy i w panice zaczyna usuwać ślady zbrodni (obcina pokrwawione końcówki nogawek, wypruwa kieszenie, rwie na strzępy pętlę, chowa łup za tapetą), ale nie ma siły pozbyć się tego z domu.
2. Następnego dnia (dzień 4: 10 lipca, czwartek) stróż przynosi mu wezwanie na komisariat. Okazuje się, że to wezwanie do spłaty weksla (115 rubli) wystawionego przez Rodiona 9 miesięcy temu gospodyni, wdowie Zarnicynowej. Student pisze odwołanie. W międzyczasie jest świadkiem sceny z właścicielką burdelu (Niemką), która tłumaczy głośnie zachowanie swoich gości. Nagle słyszy rozmowę naczelnika komisariatu z zastępcą o przypuszczalnych okolicznościach zamordowania lichwiarki. Mdleje. Po odzyskaniu przytomności jest pewien, że policja go podejrzewa.
3. Po powrocie do domu Rodion pozbywa się łupów - ukrywa je pod głazem w odludnym zakątku na tyłach jakiejś kamienicy.

4. Idzie na wyspę Wasiliewską, gdzie mieszka **Razumichin**, którego nie widział 4 miesiące. Przyjaciel proponuje mu pracę przy tłumaczeniach artykułów przyrodniczych, ale Rodion odmawia. W drodze powrotnej dostaje jałmużnę (20 kopiejek), którą wyrzuca. Włóczy się po mieście do wieczora.
5. W domu ma (**sen 2**) sen (maligne), że zastępca naczelnika komisariatu katuje jego gospodynię. Traci przytomność i w stanie półświadomości przebywa **trzy dni**. (dzień 5/6/7: 11/12/13 lipca, piątek, sobota, niedziela)
6. Rodion odzyskuje przytomność rano. (dzień 8: 14 lipca, poniedziałek) Jest przy nim Nastazja i biuralista z kantoru, który przyniósł mu przekaz od matki na 35 rubli. Razumichin odszukał przyjaciela przez policję i teraz troskliwie się nim opiekuje. (W pielęgnacji chorego pomagał też lekarz **Zosimow**.) Razumichin odzyskał weksel Rodiona, poręczając za niego u gospodyni.
7. Razumichin bierze 10 rubli i kupuje Rodionowi przyzwoite ubranie.
8. Poszukując Rodiona, Razumichin zaprzyjaźnił się z kancelistą **Zamiotowem**, by bronić 22-letniego malarza Mikołaja podejrzanego o zabójstwo lichwiarki. Człowiek ten zastawił znalezione kolczyki, a gdy rozeszły się wieści o zbrodni, usiłował się powiesić. Przybyłemu Zosimowowi. Razumichin opowiada z oburzeniem o nieudolnym śledztwie. Przedstawia też prawdziwy, jego zdaniem, przebieg wypadków: morderca ukrył się w remontowanym mieszkaniu i tam zgubił kolczyki.
9. Do Rodiona przychodzi **Łużyn**, by zapowiedzieć przyjazd jego matki i siostry. Zostaje przyjęty zimno a nawet wrogo. Razumichin rysuje portret psychologiczny mordercy - jego zdaniem to amator, który nie potrafił nawet obrabować ofiary. Łużyn zauważa, że wśród przestępców jest coraz więcej osób z wyższych sfer. Razumichin mówi, że policja szuka mordercy wśród właścicieli zastawów.
10. Po wyjściu gości Raskolnikow wkłada nowe ubranie i idzie w stronę placu Siennego. Odwiedza plugawą zaułki, a następnie wchodzi do restauracji "Pałac Kryształowy" i szuka w gazetach informacji o zbrodni. Tam spotyka go Zamiotow. Rodion prowokuje kancelistę, opowiadając mu, jak on by się zachował na miejscu mordercy, przy czym opisuje dokładnie swoje postępowanie.
11. Wychodząc z restauracji Rodion spotyka Razumichina, który zaprasza go na imprezę do swego nowo wynajętego mieszkania.
12. Rodion jest świadkiem nieudanej próby samobójstwa pijaczki Afrosyniuszki. Sam też myśli o samobójstwie, ale decyduje się pójść na komisariat. Jednak podświadomie skręca i idzie na miejsce zbrodni. Udaje przed robotnikami, że chce wynająć mieszkanie po zamordowanych, przedstawia się stróżowi i namawia, żeby zaprowadził go na komisariat. Przed ostateczną decyzją ratuje go wypadek.
13. Konie stratowały pijanego przechodnia. Rodion rozpoznaje w nim Marmieładowa. Na jego prośbę przenosza rannego do mieszkania, gdzie ten wkrótce umiera. Raskolnikow daje wdowie 20 rubli. Na prośbę Soni podaje jej młodszej siostrze swój adres i prosi o modlitwę.
14. Rodion odwiedza Razumichina w jego nowym mieszkaniu i daje się odprowadzić do swego domu. Pijany kolega zdradza mu, że swoim zachowaniem Rodion wzbudził nieufność u Zamiotowa, a Zosimow podejrzewa go o szaleństwo.
15. W domu Rodion zastaje matkę i siostrę, które przyjechały do Petersburga i od półtorej godziny czekają na niego. Na ich widok traci przytomność.

Część III (rozdziały I-VI)

1. Rodion stanowczo zakazuje Duni małżeństwa z Łużynem.
2. Razumichin odprowadza panie na kwaterę. Jest oczarowany Dunią, czego nie potrafi ukryć. Ma bardzo złe zdanie o Łużynie (szpicel i spekulant). Obiecuje opiekować się Rodionem. Sprowadza Zosimowa, aby uspokoił kobiety co do stanu jego zdrowia.
3. Zakochany w Duni Razumichin prosi Zosimowa o zastąpienie go w roli uwodziciela Praskowii Pawłownej Zarnicyń, gospodyni Rodiona (*scena komiczna*)
4. Nazajutrz (dzień 9: 15 lipca, wtorek) Razumichin odwiedza panie i rozmawiają o Rodionie.
5. Pulcheria Aleksandrowna prosi Razumichina o opinię na temat listu Łużyna, w którym zakazuje on paniom kontaktów z Rodionem i oskarża studenta o opłacanie prostytutki pieniędzmi matki.
6. Wszyscy odwiedzają Rodiona, który informuje matkę, że pieniądze od niej oddał rodzinie Marmieładowa na pogrzeb. Pulcheria plotkuje o śmierci Marfy Pietrownej, żony Swidrygajłowa. Dunia prosi, by brat uczestniczył w spotkaniu z Łużynem.
7. Przychodzi Sonia Marmieładow, by zaprosić Rodiona na pogrzeb jej ojca.
8. Po wyjściu rodziny Rodion prosi Razumichina o zapoznanie go ze śledczym, Porfirym Pietrowiczem, pod pozorem odebrania zastawów.

9. Wracająca do domu Sonię śledzi Swidrygajłow.

10. Razumichin i Raskolnikow składają wizytę Porfiremu, odbywa się **pierwsza rozmowa**. Rodion czuje, że śledczy go podejrzewa. W drodze powrotnej nieznajomy przechodzień nazywa studenta mordercą.

11. W domu Rodion śni **(3 sen) o zamordowaniu lichwiarki. Wali ją w głowę siekierą, a ona się śmieje**. Po przebudzeniu Rodion widzi w pokoju Swidrygajłowa.

Część IV (rozdziały I-VI)

1. Swidrygajłow proponuje **10 000 rubli** dla Duni, aby mogła zerwać z Łużynem, który nie jest dla niej odpowiednim mężem. Informuje też, że jego żona zapisała Duni w testamencie **3 000 rubli**.

2. Spotkanie rodziny Raskolnikowów z Łużynem odkrywa jego podły charakter, urażona Dunia zrywa zaręczyny.

3. Razumichin snuje plany wspólnego interesu (wydawanie książek) z Dunią. Zachowanie Rodiona po raz pierwszy nasuwa mu myśl, że przyjaciel jest zbrodniarzem.

4. Raskolnikow odwiedza Sonię i przedstawia dziewczynie czarną wizję przyszłości rodziny Marmieladow w przypadku jej choroby, jednak ona gorąco wierzy w bożą opatrzność. Rodion nazywa ją **"Jurodiwa"** tzn. odpowiadająca miłosierdziem na zło i nienawiść. Czytają o wskrzeszeniu Łazarza. Rodion zapowiada, że jutro wyjawia imię mordercy Lizawie. Całą rozmowę podsłuchuje Swidrygajłow.

5. Następnego dnia o godz. 11.00 (**dzień 10: 16 lipca, środa**) Raskolnikow zgłasza się do wydziału kryminalnego na **drugą rozmowę** z Porfiryem Pietrowiczem. Prowokuje śledczego uwagami na temat metod stosowanych przy przesłuchaniach. Porfiry od niechcenia zdradza mu swoje metody śledcze, wynikające z przekonania, że przestępca i tak nie wytrzyma napięcia i w końcu się przyzna. Przedstawia portret psychologiczny zbrodniarza, opisując jakby przypadkowo zachowanie Rodiona. W końcu daje do zrozumienia, że go podejrzewa. W dodatku zapowiada, że za drzwiami ma ukrytą niespodziankę. Rozmowę przerywa przyprowadzenie aresztanta, Mikołki, który przyznaje się do zabójstwa.

6. Rodion nie zdążył na pogrzeb Marmieladowa, ale wybiera się na wypominki. Za drzwiami czeka tajemniczy jegomość, jak się okazuje - kuśnierz mieszkający w kamienicy - miejscu zbrodni. To on zaczepił studenta na ulicy i był niespodzianką Porfirego. Teraz przeprosza go za niesłuszne podejrzenia, bo przecież zbrodniarz się znalazł.

Część V (rozdziały I-V)

1. Łużyn od rana przeżywa zerwanie zaręczyn z Dunią i analizuje jego przyczyny. W dodatku musi ponieść koszty związane z wynajmem, wyremontowaniem i wyposażeniem mieszkania, w którym planował zamieszkać po ślubie. Ocenia też, że Lebieziatnikow, u którego chwilowo zamieszkał z wyrachowania, jest miernotą i nie pomoże mu w karierze. Za wszystko wini Raskolnikowa i postanawia perfidnie zemścić się na nim. Woła Sonię i proponuje zorganizowanie kwesty na rzecz pomocy jej rodzinie. Jako pierwszy ofiarodawca wręcza jej banknot 10-rublowy i odprowadza do drzwi.

2. Intryga

3. Rozmowa z Sonią

4. Śmierć Katarzyny Iwanowny Marmieladow

Część VI (rozdziały I-VIII)

Epilog (rozdziały I-II)

1. Rodion od 9 miesięcy przebywa w więzieniu na Syberii. Od zbrodni minęło prawie półtora roku, czyli mamy koniec 1866 r. lub początek 1867 r.

2. Dokładny opis procesu Raskolnikowa. Przyznaje się on do zbrodni i szczegółowo opisuje jej przyczyny i okoliczności. **Został skazany na 8 lat robót katorżniczych drugiego stopnia**. Ten stosunkowo łagodny wyrok zawdzięcza dobrowolnemu przyznaniu się do winy oraz zeznaniom świadków, którzy przedstawili go jako człowieka niezwykle szlachetnego.

3. Dunia ukrywa przed matką aresztowanie Rodiona i pięciomiesięczny proces, a Pulcheria Aleksandrowna o nic jej nie pyta. Wpada w jakąś chorobę psychiczną i tworzy własną legendę na temat nieobecności syna.

4. Dzięki pieniądzą Swidrygajłowa Sonia rusza na Syberię za Rodionem.

5. Dwa miesiące po skazaniu Rodiona Dunia wychodzi za mąż za Razumichina.

6. Choroba Pulcherii Aleksandrowny się nasila i kobieta umiera. Wiedziała o losie Rodiona znacznie więcej, niż przypuszczano.
7. Sonia dba o regularną wymianę informacji z rodziną Rodiona, pisząc do Petersburga raz w miesiącu listy zawierające szczegółowe fakty z życia na Syberii. O śmierci matki powiadamia Rodiona z opóźnieniem, ale on wydaje się tym nie przejmować. Kolejne listy donoszą, że traktuje Sonię oschle i opryskliwie, współwięźniowie go nie lubią, a wreszcie, że się rozchorował i trafił do szpitala.
8. Rodion choruje nie z powodu złych warunków, ale przez zranioną miłość własną. Nie odczuwa skruchy, gdyż ciągle uważa się za nadczłowieka, który miał prawo dokonać samosądu. Swoją winę dostrzega jedynie w słabości, która nie pozwoliła mu unieść ciężaru zbrodni i kazała się dobrowolnie przyznać.
9. Rodion izoluje się od innych więźniów, co powoduje ich nienawiść do niego. Uważają go za paniczyka i bezbożnika, a nawet próbują zabić. Jednak bardzo lubią i szanują Sonię, która staje się pośredniczką między skazańcami a ich rodzinami.
10. Pod koniec tygodnia wielkanocnego, dochodząc do zdrowia, Rodion przypomina sobie sen (**sen 4**): *Całą Europę dotknęła straszliwa zaraza z Azji, powodująca, że każdy dotknięty nią człowiek uważał się za jedyne nieomyłnego mędrca. W takiej sytuacji zapanował ogólny brak zrozumienia, bójki, rzezie, a wkrótce potem głód. Wszystko zmierzało ku całkowitej zagładzie. Na całym świecie ocalało przed zarazą jedynie kilku wybranych przeznaczonych do zapoczątkowania nowego rodzaju ludzkiego, ale nikt ich nie widział.*
11. Podczas choroby Sonia odwiedza go dwukrotnie, za każdym razem z ogromnym trudem uzyskując pozwolenie.
12. Po wyjściu ze szpitala Rodion dowiadyuje się, że Sonia jest chora i po raz pierwszy odczuwa niepokój o nią.
13. Pewnego dnia, podczas pracy nad rzeką, podziwia rozległy krajobraz. Kiedy przychodzi Sonia, nie odtrąca jej jak zwykle, a obejmuje i wybuchą płaczem. **Doznaje łaski nawrócenia, odczuwa szczerą skruchę za zbrodnię, dlatego może wreszcie wyznać miłość dziewczynie.** Postanawiają przetrwać razem pozostałe siedem lat katorgi.
14. Wieczorem Rodion sięga po *Nowy Testament* przyniesiony mu przez Sonię na początku choroby. Oboje ufnie patrzą w przyszłość.